

December 2015:

Casa Rosada i nya händer

Mauricio Macri president 2015 – peronisterna ut i opposition

En tolvårig epok av peronism och vänsterpolitik tog slut i Argentina den 22 november 2015 när Mauricio Macri från högerpartiet PRO segrade i presidentvalet.

Macri, som varit borgmästare i Buenos Aires (och ordförande i den klassiska fotbollsklubben Boca Juniors), samlade 51,4 procent av rösterna, knappt tre procentenheter mer än motkandidaten, den moderate peronisten och guvernören Daniel Scioli. Denne hade samlat flest röster i den första valomgången i oktober men långt ifrån tillräckligt för att avgöra.

Avgörande blev däremot rösterna från en annan peronistisk kandidat i opposition, Sergio Massa, som kom på tredje plats med över 20 procent i oktobervalet och vars väljare en månad senare i hög utsträckning valde att liera sig med den höger-centerkoalition, *Cambiamos* ("Låt oss förändra"), som bildats inför valet för att backa upp Macri. I *Cambiamos* har även ingått det gamla maktpartiet UCR, Radikalerna som närmast har varit att betrakta som ett slags sydamerikanska socialdemokrater.

Daniel Scioli ledde länge övertygande i opinionsmätningarna före den första valomgången i den 25 oktober. Det

Mauricio Macri som samlade 51,4 procent av rösterna i den avgörande valomgången.

var till och med förväntningar om att valet skulle kunna avgöras med en storseger redan då. Men på valdagens kväll visade det sig att Macri knappt in och att det bara skiljde drygt två procentenheter mellan toppkandidaterna, 38 resp 36 procent. Under de veckor som sedan gick fram till den avgörande omgången var det Macri som hade valvinden i ryggen.

Den 10 december är dagen då den avgående Cristina Fernández Kirchner har att överlämna nycklarna till presidentkontoret i Casa Rosada och residenset i Olivos.

Den nya regering som Macri samlat betraktades som ”mycket marknads- och näringslivsvänlig” och bland ministrarna finns en tidigare chef för Shell i Argentina och en från JP Morgan. Bland övriga ministrar kommer en stor grupp från Macris borgmästaradministration i Buenos Aires.

Regeringen har fått 28 medlemmar (varav tre är kvinnor). Det är en remarkabel utökning jämfört med den avgående som hade 17 medlemmar (varav fyra kvinnor). En anledning är att Macri splittrat upp flera departement. Till exempel ska de ekonomiska frågorna hanteras av sex departement under samlad ledning av den mäktige nye ekonomiministern Alfonso Prat-Gay.

De politiska frågor som toppat Macris att-göra-lista är en valutareform, som sannolikt leder till devalvering av peso under 2016, samt lättnader för export av jordbruksprodukter. Kamp mot droghandeln kommer också högt.

En högerdominerad regering kommer emellertid genast att stöta på problem eftersom peronistvänstern i *Frente para la Victoria* – Segerfronten – fortfarande är stark i parlamentet och sitter med betryggande majoritet i Senaten (39 platser av 72) och med stöd från ett fåtal allierade från den progressiva vänstern kan behärska även Deputerandekammaren (119 av 257). Det kan komma att bli ändring på siffrorna men inte förrän 2017 då det är mellanvalsår i Argentina, och kamrarna delvis kommer att förnyas genom det succesiva utbyte av ledamöter som ingår i valsystemet.

Hur ställer sej den nya regimen i människorättsfrågor? Den diskussionen väcktes nästan genast efter valet. Mänskliga rättigheter och uppgörelsen med diktaturtidens brott 1976-1983 har varit en nyckelfråga för presidenterna Néstor Kirchner och Cristina Fernández Kirchner. Nu bad ledarna för Mödrarna på Plaza de Mayo (idag egentligen far- och mormödrar) genast efter valsegern att få träffa den nye presidenten för att få ett klagörande av var han står i de här frågorna.

Innan han blev vald sa Macri i en intervju med höger-tidningen La Nación att "mänskliga rättigheter kan inte användas som en del i en hämnd". Detta tolkades som ett stöd för grupper som opponerat mot att bara militärer har ställts inför rätta, inte de aktivister från väpnade vänstergrupper som bekämpade diktaturen. Och omedelbart efter Macris valseger skrev just La Nación på ledarplats om önskvärd rehabilitering av höga militärer som dömts för brott begångna under terrorn och diktaturen.

Macri försäkrade emellertid i samtal med reportrar redan dagen efter ledaren i La Nación att domstolarna skulle ha grönt ljus att fortsätta att pröva mål mot militärer och poliser som misstänktes för brott. Samtidigt sade chefen för Högsta Domstolen Ricardo Lorenzetti att "ingen regering kunde äga de mänskliga rättigheterna" och att brottsutredningar och rättegångar skulle fortsätta utan hänsyn till maktskiftet i Casa Rosada.

Det hade vid Macris tillträde 2015 gått 14 år sedan Argentina senast hade en president som inte tillhörde den peronistiska rörelsen. Sedan 80-talet har ingen icke-peronistisk president suttit mandattiden ut utan tvingats bort i förtid. Senast det skedde var 2001 då Fernando de la Rúa från UCR tvingades fly i helikopter från presidentpalatset sedan det brutit ut svåra kravaller i city på grund av den skuld-kris som strax efteråt ledde till statsbankrutt.

UCR-ledaren Raúl Alfonsín blev presidenten som återförde

Argentina till demokratin 1983. Även han avgick i förtid 1989 sedan han kommit i konflikt med fackföreningarna efter att ha genomfört hårda åtstramningar för att komma åt en galopperande ekonomisk kris.

Det är ingen tvekan om att peronisterna via fackföreningarna har stora möjligheter att sätta käppar i hjulet för Mauricio Macri och hans marknadsvänliga linje. Men partiet saknar en ledare som kan ta över efter Cristina Fernández Kirchner. Daniel Scioli visade sej inte hålla måttet – och är det så säkert att Cristina verkligen kommer att helt släppa tyglarna ifrån sig?

**Given efterträdare saknas.
Är hon verkligen klar med
politiken?**